

ACER-SØKSMÅL:

800 000 sam-
let inn, saken
er i gang s. 6-7

NU MOT EU:

Fra Spatak mot
EU til Grønt
Spatak s. 12-13

FORNYING:

Bli kjend med
våre tre nye
tilsette s. 22-23

**Bli
medlem
i Nei til EU!**

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
EPOSTADRESSE> til
2090 (200,-)

Full damp mot jernbane- diktat!

s.4-5

I maurtua er alle viktige

Hva slags brexitavtale får vi? Var det virkelig EØS-avtalen som hindret straffetoll på stål? Blir det veto mot jernbanepakke IV og hva skjer med søksmålet om ACER? Dette er noen av de politiske spørsmålene som er aktuelle denne høsten, og som blir tatt opp i dette nummeret av medlemsbladet Standpunkt.

Dette er saker som ble debattert på Arendalsuka, det er tema for debattinnlegg og saker i media, og Nei til EU jobber hardt for å være til stede i debattene!

Likevel velger jeg enda en gang å skrive om organisasjon. Det skjer alltid noe i en levende organisasjon som Nei til EU. Med over 20 000 medlemmer og aktivitet landet rundt er det viktig for meg å følge med og stå i front for at organisasjonen fungerer.

Derfor er deler av støtten fra Norsk Landbruksamvirke målrettet på organisasjonsbygging dette året. Alle fylker skal besøkes, materiell skal oppdateres og dyktige ansatte skal sørge for at fylker og lokallag får oppdatert informasjon og god hjelp.

Jeg har sagt det før og gjentar det gjerne; alle medlemmene våre er viktige. I ei maurtue har alle sin plass og sine oppgaver, store og små. Likevel vet alle at noen er i en egen divisjon, for noen var og er Nei til EU viktigere enn for andre. Denne gangen velger jeg derfor å trekke fram tre trofaste entusiaster.

AV KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU

kathrine.kleveland@neitileu.no

Tegning: Pål Hansen, alias UKRUT.no

Jeg vil først takke Dag

Seierstads for hans utrettelige innsats for Nei til EU, for alle møter han deltar på, alle innlegg han holder, gode råd han gir og alle verv han har brukt og bruker tid på. Ikke minst er jeg takknemlig for alle tekster han har skrevet, for boka Folket sa Nei, for de to EØS-meldingene i fjor og så mye mer.

Fortsatt, over 80 år gammel, forfatter han ukentlig en helsides kommentar i Klassekampen som oftest er direkte relatert til EU- og EØS-saker.

I juli fikk jeg den triste

beskjeden om at Mari Katerås var død. Søstrene Katerås var et begrep i fylkeslaga i Agder, og jeg møtte dem flere ganger. De to fargerike søstre Torbjørg og Mari Katerås fra Hornes hadde malt NEI TIL EU med store bokstaver på huset sitt, de stilte opp på messer og stand, skrev debattinnlegg og aksjonerte på ulike vis mot EU og alt som fulgte med.

Mari hadde sydd budskap på klærne hun ofte brukte på stand. Med store røde bokstaver på turkis løftet hun fram Grunnloven, kamp mot Lisboatraktaten og ØMU.

Torbjørg døde for et par år siden, nå er også Mari borte. Mari hadde planer om å delta på både Arendalsuka og standvirksomhet i høst også, men slik ble det ikke.

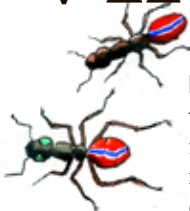
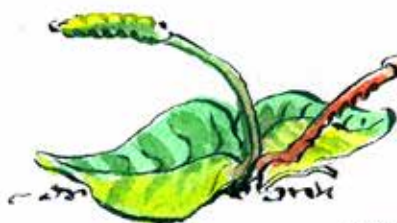
Fra Kristen Nygaards tid vet vi at kunnskap er makt, at fakta er viktig, men også at måten det kommuniseres på er svært avgjørende. I de to

EU-kampene var våre enkle budskap om folkestyre, sjølstyre, solidaritet og å ikke «gje bort nøkklan» så viktig.

Nylig døde Hans Kristian Amundsen, han ga oss som taleskriver nøkler til følelsene våre, han brukte et ekte og enkelt språk da han ga oss ordene etter terrorhandlingen 22. juli. Amundsen har i innlegg sagt at han lot seg inspirere konkret av lyrikk fra Børli og Falkeid.

Jeg oppfordrer deg til å la deg inspirere av Amundsen. Vi må ikke gjøre det så vanskelig. Nei til EU må fortsette å snakke enkelt, treffe både hjerter og hode, samtidig som må vi være faktabaserte og ryddige. Jeg oppfordrer deg som ikke har skrevet debattinnlegg før, om å la deg inspirere!

Samtidig vil jeg alltid gjenta at en organisasjon trenger alle maurene i maurtua for at organisasjonen skal fungere, og takker for at du er med å trekke lasset i Nei til EU!

Kampen mot plasten

Det er ingen tvil om at hele Europa drukner i plast. Noe plast gjenbrukes, noe forbrennes, men det meste deponeres eller havner i naturen, til lands eller til havs. Der kan det ta århundrer før plastavfallet er brutt ned så mye at det kan ende som usynlig mikroplast, kanskje enda mer miljø- og helseskadelig enn den plasten som syns.

Forbrenning av plast er sterkt omstridt og en dårlig løsning på avfallsproblemet. Forbrenningsgassene kan inneholde dioxin og andre helsefarlige stoffer, og asken kan inneholde tungmetaller og andre stoffer med uvisse og betenkelige helsekonsekvenser.

EU-kommisjonen la i januar 2017 fram et såkalt «veikart» for hva en skulle gjøre med plastavfallet. Plastindustrien i Europa satte da inn en omfattende lobbykampanje for å påvirke plaststrategien til EU-kommisjonen. Hovedkravet har vært at strategien må bygges på frivillige avtaler med plastprodusentene.

I løpet av 2017 var det åpne dører mellom plastindustrien og EU-kommisjonen. På hundrevis av møter og høringskonferanser fikk industriinteressene sjansen til å påvirke innholdet i avfallsstrategien.

De to viktigste lobbymiljøene var PlasticsEurope og CEFIC, bransjeorganisasjonen til den kjemiske industrien i Europa. Medlemsbedriftene i CEFIC sysselsetter godt over en million mennesker. I PlasticsEurope er mektige storkonsern som BASF, Borealis, ExxonMobil og Solvay blant medlemmene. Men også produsentinteressene bak Cosmetics Europe var blant de hyperaktive.

EU-kommisjonen la i januar 2018 fram et opplegg til en avfallsstrategi. Der var det optimistisk satt opp et mål om at det ville komme inn løfter fra plastbransjen om at ti millioner tonn plastprodukter skulle lages av gjenbrukt plast. Men innen fristen i mai 2018 var det ikke kommet inn et eneste slikt løfte fra plastprodusentene. De gikk i stedet inn for at «fokus må være opplysning mot uansvarlig bruk av plastprodukter».

28. mai la EU-kommisjonen fram et forslag til direktiv om behandlingen av plastavfall. Kjernen i direktivet retter seg mot de ti engangsproduktene av plast som en finner mest av på strendene og i havet. De ti produktene utgjør 85 prosent av alt plastavfall.

Plastavfall i havet. EU-kommisjonen foreslår en målsetning om at innen 2025 skal 90 prosent av alle solgte engangsflasker samles inn. Men det er ikke sikkert at EU-kommisjonen får det som de vil. FOTO: PUBLIC POMAIN

Det er ingen grunn til at vi her i Norge venter på at EU vedtar direktivet. Det er heller ikke noe problem å gå lengre og raskere fram enn EU.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 3–2018

Der hvor det finnes billige og lett tilgjengelige alternativ, skal plastproduktet bli forbudt. For andre plastprodukter må forbruket reduseres ved at det settes nasjonale mål for forbruket av slike produkter, ved krav om gjenbruk eller ved forbruksavgifter. For alle EU-land er målet at innen 2025 skal 90 prosent av alle solgte engangsflasker samles inn.

Den norske avgiften på ei krone ser ikke ut til å ha redusert bruken av plastposer i butikkene våre særlig mye. Men da britene satte en pris på fem pence, rundt seksti øre, gikk bruken av plastposer ned med 80 prosent. Er

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

britene så annerledes enn oss, får vi heller doble avgiften inntil bruken går ned med 80 prosent også her?

EU-kommisjonen legger opp til at produsentene skal betale for innsamling, transport og sluttbehandling av plastavfall – og samtidig for offentlige kampanjer omkring avfallsproblemet.

Ifølge EU-kommisjonen vil forslaget til direktiv redusere utslippene av CO₂ med 3,4 millioner tonn, unngå miljøskader som fram til 2030 ville ha kosta 22 milliarder euro – og spare forbrukerne for 6,5 milliarder euro.

Nå er det ikke alltid EU-kommisjonen får det som den vil. Forslaget går videre til politisk behandling i EU-parlamentet og i EU-rådet der statsråder fra alle EU-regjeringene møtes.

Behandlingen i EU-rådet er på ingen måte opplagt. Det er regjeringene som produsenter og andre ledd i plastbransjen vil sette under press til siste slutt.

EU-kommisjonen understreker at mengden av plastavfall bare øker og øker og oppfordrer til rask behandling av forslaget til direktiv slik at det kan tre i kraft i god tid før valget til EU-parlamentet i mai 2019.

Direktivet regnes som EØS-relevant. Det er ingen grunn til at vi her i Norge venter på at EU vedtar direktivet. Det er heller ikke noe problem å gå lengre og raskere fram enn EU. Det er liten grunn til å tro at direktivet vil sette noen øvre grenser for hvor strenge tiltak som kan settes inn nasjonalt.

DÅRLIG FOR PASSASJERER OG SIKKERHET:

Full damp mot jernbanediktat!

Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund skuffer på køl i kampen mot **EUs fjerde jernbanepakke**. Flere fyrbøtere trengs før «pakka» kommer opp i Stortinget.

Stortinget får seg snart forelagt forslag til endringer i jernbaneloven og tilhørende forskrifter som skal tilfredsstille EU. Regjeringa ønsker nemlig å legge norsk persontransport og jernbanesikkerhet inn under EUs regelverk og myndighet gjennom EØS-avtalen.

Stoler ikke på forsikringene

Samferdselsminister Ketil Solvik Olsen forsikrer om at sikkerhetsnivået skal

AV JAN R. STEINHOLT

jan.steinholt@neitileu.no

oppretholdes eller styrkes, at Jernbanetilsynet har siste ord og at nasjonale krav kan beholdes.

– Stoler dere ikke på disse forsikringene?

Standpunkt retter spørsmålet til forbundslederne Jane B. Sæthre i Norsk Jernbaneforbund (NJF) og Rolf Ringdal i Norsk Lokomotivmannsforbund (NLF).

– Nei, vi kan ikke stole på slike uttalelser, svarer de to forbundslederne.

– Det ville være uansvarlig å gi fra seg suvereniteten over vår egen jernbanesikkerhet, mener Ringdal.

– Forsikringene fra Solvik Olsen er ikke i tråd med det vi kan lese oss til om ERA sin rolle i europeisk jernbanepolitikk, legger Sæthre til.

ERA er forkortelsen for EUs jernbanebyrå (European Union Agency for Railways).

For seint når toget har gått

EUs jernbanepakke IV påbyr full oppsplitting og anbudskonkurranse. Sånn sett har regjeringens jernbanereform vedtatt i 2015 imøtekommet EU allerede.

Likevel handler jernbanereformen og EUs jernbanepakke IV om to prinsipielt helt forskjellige ting. Forskjellen består i om man skal forpakte bort Stortingets demokratiske rett til å skifte spor i jernbanepolitikken hvis jernbanereformen blir en fiasko.

Jernbaneloven av 2015 er foreløpig ikke skrevet i stein. Stortinget kan fremdeles ombestemme seg hvis det om noen år viser seg at konkurranseutsetting av persontrafikken ikke var noen god idé. Men dersom jern-

Dårlig for passasjerer og sikkerhet.

Forbundsleder Jane B. Sæthre i Norsk Jernbaneforbund (NJF) mener EUs jernbanepakke IV må stoppes av hensyn til passasjerene og sikkerheten på norsk jernbane. FOTO: EIVIND FORMOE

banepakka fra EU blir norsk lov og innlemmet i EØS-avtalen, har toget bokstavelig talt gått.

Da har nemlig Stortinget fratatt seg sjøl angreretten. Å si opp hele EØS-avtalen gjenstår da som eneste alternativ hvis vi skal gjenvinne nasjonal styring over jernbanepolitikken. Også tilhengere av jernbanereformen og EØS-avtalen har derfor all mulig grunn til å gå imot jernbanepakke IV.

Ap-vedtak må ikke bli sovepute

Arbeiderpartiets stortingsgruppe vedtok i juni unisont å si nei til den fjerde jernbanepakka fra EU.

– Vi er forsvarere av EØS, og de aller fleste direktivene slutter vi oss til. Men av og til må vi sette foten ned. Dette er en sånn sak, sa samferdselspolitisk talsmann Sverre Myrli i Ap til ABC Nyheter 12. juni 2018.

Vedtaket er gledelig og er hilst velkommen i fagbevegelsen og i Senterpartiet, SV og Rødt. Men det er fremdeles uklart om Ap vil kreve at suverenitetsavståelsen til jernbanebyrået ERA skal behandles etter Grunnlovens § 115 som krever tre fjerdedels flertall. Hvis Arbeiderpartiet og KrF ikke

stiller seg bak dette kravet og Kristelig Folkeparti skulle ende opp med å støtte regjeringspartienes lovendringsforslag, kan jernbanepakke IV likevel bli vedtatt.

Krever behandling etter § 115

Norge avgir suverenitet til det overnasjonale jernbanebyrået ERA, uten at Norge får stemmerett der. Likevel vil regjeringa at Stortinget behandler spørsmålet som om det er «lite inn-gripende», det vil si at det rekkes med alminnelig flertall.

Vil fagorganisasjonene kreve at Stortinget gjør bruk av Grunnlovens § 115 som krever 3/4 flertall ved suverenitetsavståelse?

– Ja, for oss vil det være det eneste logiske å kreve at § 115 tas i bruk, sier Ringdal.

– Vi vil lytte til gode råd, slik vi tolker det er dette et krav som vi må stille oss bak, supplerer Sæthre.

Det ville være naturlig at også LO stiller seg i spissen for et slikt krav i og med kongressvedtaket om at jernbanepakke IV ikke må implementeres i Norge.

– Hvordan kan fagbevegelsen og LO-ledelsen best følge opp kongressens vedtak?

– Vi forventer at LO aktivt støtter opp om kampen mot jernbanepakke IV, svarer NLF-lederen.

– I tillegg må LO bruke sin innflytelse i Ap for å sikre at Stortinget gjør bruk av Grunnlovens § 115.

Aksjonsdag mot togdiktat

Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund er naturlig nok drivkraftene i motstanden mot EUs togdiktat. Men de har mange med seg og bak seg. Motkampanjen begynner å få opp dampen.

NLF og NJF har tatt initiativ til en bred allianse for å stoppe innføringen av jernbanepakke IV. Jane B. Sæthre forteller at man jobber bredt med alle politiske partier og Nei til EU. Hun er svært glad for alle ungdomsorganisasjoner som har engasjert seg.

– Vi må sørge for at vi ikke etablerer rammevilkår som vil begrense de unges mulighet til å utvikle en best mulig jernbane for framtida, sier hun.

Rolf Ringdal vektlegger betydningen av en brei folkeopinion mot jernbanepakka slik at det vinnes et flertall på Stortinget mot en implementering.

Forbundslederne vil bli å høre på flere debattmøter i høst, blant annet på Kulturhuset i Oslo 13. september. Samferdselspolitikere fra en rekke partier er invitert, også Ketil Solvik Olsen.

Den første store aksjonsdagen finner sted foran Stortinget utpå ettermiddagen torsdag 11. oktober. Her blir det politiske appeller, musikk og andre innslag. Knut Nærum er konferansier.

EUs landbrukspolitik – hvor er den på vei?

■ Seminar torsdag 27. september, kl. 12–16. Møtet er i Landbrukets hus, Hollendergata 5, Oslo. Enkel servering fra kl. 11:30. Det blir innledninger og debatt om: Status og utfordringer for landbruket i EU, EUs landbrukspolitik – hvor er den på vei? Økende import av landbruksvarer fra EU – tapt verdiskaping i Norge, EFTA: trygge rammer eller utfordrende frihandelsavtaler? Program og påmelding på neitileu.no (kalenderen).

Bakke-Jensen vil lade EUs kanoner

■ Regjeringa ivrer etter norsk deltakelse i flest mulig av EUs militære prosjekter, koste hva det koste vil.

Norge er allerede delaktig i forskningsdelen av forsvarsfondet EDF. En ivrig forsvarsminister Frank Bakke-Jensen vil at Norge snarest hekter seg på hovedfondet, som er et opprustningsprosjekt for utvikling av nye våpensystemer. Prislappen kan bli på over tre milliarder kroner. Nå møter Bakke-Jensen motbør i eget departement. Dette er penger som ikke fins i budsjettene eller i rammene for forsvarrets langtidsplan. Skal Norge pøse midler inn i EDF uten å sprengte de økonomiske rammene, vil det være «uklokt» og medføre store konsekvenser for andre deler av forsvarssektoren.

Kvinnekonferanse om lønns- og velferdskutt

■ Hva er den faktiske situasjonen for kvinner i kjølvannet av krise- og kuttpolitikken? Hva skyldes den økende barnefattigdommen i Norge og i EU? Dette er noen av spørsmåla som blir belyst på Nei til EUs kvinnekonferanse. Konferansen går av stabelen i Oslo lørdag 27. oktober. Lønns- og velferdsgapet mellom menn og kvinner er fortsatt stort, vakte erklæringer om likestilling til tross. Unge mødre kommer spesielt dårlig ut, ofte fordi de må kombinere barnepass med midlertidige deltidsjobber. Påmeldingsskjema finner du på neitileu.no.

Bli med på markering mot Jernbanepakke 4

■ Torsdag 11. oktober 13.00–14.00 på Eidsvoll's plass foran Stortinget i Oslo.

GIVERGLEDE GIR RESULTATER:

Forbereder ACER- søksmålet

Sammen med advokatkontoret Endresen Brygfeld Torall forbereder nå Nei til EU søksmål mot Stortingets ACER-vedtak. – Vi undersøker ikke bare den formelle strukturen i regelverket, men også hvordan tilknytningen til EUs energibyrå faktisk gjennomføres, sier **Kjell Brygfeld**.

Nei til EU mener regjering og storting brøt Grunnloven i ACER-vedtaket, som overfører myndighet til EUs energibyrå og overvåkingsorganet ESA i Brussel. Derfor forbereder organisasjonen nå et søksmål for å forsvare Grunnlovens bestemmelser og prinsipper. Et best mulig grunnlag for søksmålet tar tid og det koster penger. Nei til EU har hittil samlet inn over 800 000 kroner, som gir det nødvendige økonomiske grunnlaget for å få reist saken i tingretten, som første instans.

– Innsamlingsbeløpet viser at det er vilje hos enkeltpersoner og i organisasjonen til å løfte fram et søksmål mot ACER-vedtaket, sier nestleder i Nei til EU, Idar Helle, som også var kampanjeleder i arbeidet mot ACER. Han legger til:

– Det trengs et nytt innsamlingsløft i høst og framover om Nei til EU skal kunne føre en slik sak helt til mål i Høyesterett.

Grunnlovens § 115

Før sommeren inngikk Nei til EU avtale med advokatkontoret Endresen Brygfeld Torall i Stavanger om å forberede grunnlaget for søksmål mot Stortingets ACER-vedtak, fordi Grunnlovens § 115 om suverenitetsavståelse ikke ble fulgt og vedtaket derfor er ugyldig. Det er advokatene Bent Endresen og Kjell Brygfeld som nå forbereder saken. I tillegg vil en uavhengig jurist skrive en betenkning om stortingsvedtaket og Grunnlovens vilkår.

Advokatene mener det ikke er tvilsomt at Nei til EU har rettslig interesse og kan gå til søksmål. De arbeider nå

med den nærmere begrunnelsen for at vedtaket skulle vært gjort etter Grunnlovens § 115 og de rettslige konsekvensene av feil behandlingsmåte.

– Forberedelsene går langs to akser, forklarer advokat Kjell Brygfeld og utdyper:

– Det er kartlegging av forståelsen av bestemmelsene, det vil si Grunnlovens § 26 og 115. Den andre aksene er å klarlegge det faktiske forholdet, det vil si rekkevidden av den myndigheten som nå overføres fra norske myndigheter til EU/EØS-organer. Vi undersøker ikke bare den formelle strukturen i regelverket, men også hvordan tilknytningen til EUs energibyrå faktisk gjennomføres. Reelt sett kan det være stor avstand mellom hvordan noe ser ut på papiret og det arter seg i praksis.

Lite inngripende?

Brygfeld forteller at de undersøker hvordan Stortinget tidligere har behandlet tilsvarende saker, ikke minst saken om finanstilsyn der § 115 ble benyttet. De ser også på hvordan ACER-saken, som lå på vent i EØS i nesten ti år, er håndtert og vurdert over tid.

En særlig viktig problemstilling er om overføringen av myndighet er såkalt «lite inngripende».

– Det er en vurdering både av konseptet «lite inngripende», altså om det er blitt konstitusjonell sedvane rett, og om myndighetsoverføringen i ACER-saken i det hele tatt kan sies å være «lite inngripende», sier Brygfeld. Han fortsetter:

– En annen hovedproblemstilling er prøving av påstanden om at avtalen som inngås mellom Norge og EU er

Innsamling til ACER-søksmål

- Send bidrag til kontonummer 1506.06.57308
- Vipps til 516595

– Vi har ført flere saker i forhold til ILO-konvensjoner om organisasjonsrett og streikerett og fått medhold i prinsipielle spørsmål i ILO ved flere anledninger.

KJELL BRYGFJELD

Advokat i Endresen Brygfeld Torall

AV MORTEN HARPER

morten.harper@neitieu.no

rent folkerettslig forpliktende, det vil si kun forplikter Norge som stat og ikke har direkte virkning for firma og borgerne. Er det slik at ACERs vedtak kun forplikter norske myndigheter til gjennomføring, eller er virkningen så klar og direkte at den må sies å angå norske selskaper direkte?

Ni måneder

Planen er å ferdigstille saksgrunnlaget i løpet av september, og Nei til EU skal deretter ta en endelig avgjørelse om å reise søksmål. Det vil normalt ta rundt ni måneder før en sak komme til domstolen.

– Hvis man leverer en stevning i løpet av høsten, så vil jeg forvente at saken kan komme opp tidlig neste høst, opplyser Brygfeld.

Advokatkontoret i Stavanger har tidligere arbeidet med en rekke saker med statsrettslige eller folkerettslige perspektiv. Både i forhold til Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg, EØS-relaterte saker som tjenestedirektivet og Den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO.

– Vi har ført flere saker i forhold til ILO-konvensjoner om organisasjonsrett og streikerrett og fått medhold i prinsipielle spørsmål i ILO ved flere anledninger, forteller Brygfeld, og legger til:

– Vi liker å jobbe med saker i skjæringspunktet mellom politikk og juss.

Både Brygfeld og Endresen er advokater med møterett for Høyesterett.

Forbereder søksmål. Advokatene Bent Endresen og Kjell Brygfeld forbereder søksmål mot Stortingets ACER-vedtak, på vegne av Nei til EU. – Jeg forventer at saken kan komme opp tidlig neste høst, sier Kjell Brygfeld. FOTO: MARIUS VERVIK/ADVOKATBLADET

Står opp for suvereniteten

Arbeidet mot norsk ACER-tilknytning er en særlig viktig sak for Nei til EU. Nestleder Idar Helle sier det slik:

– ACER-vedtaket er en av enkeltbeslutningene innen rammen av EØS med klare negativ betydning. Det vingeclipper norske myndigheters suverenitet på et så sentralt politisk område som energi og vannkraft.

Helle påpeker at Nei til EU som organisasjon er kritisk og tilbakeholden med rettsliggjøring av politikken, og dette har også vært en avveining i ACER-saken.

– Når vi likevel har valgt å gå videre og vurdere søksmål, har det sammenheng med at ACER-vedtaket i Stortinget setter grunnlovsvernet mot avståelse av nasjonal suverenitet til side til fordel for EØS-avtalens langt mer omfattende rettsliggjøring og vingeclipping av det politiske demokratiet i landet vårt. Viktige deler av landets fremste juridiske ekspertise var også kritiske til at Grunnlovens § 115 ikke ble benyttet.

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

EUROPA 2027

Stadig mer union eller samarbeid mellom stater?

Årbok 2018: Europa 2027 – kr 240 (medlemspris inkl. porto)

Stadig mer union eller samarbeid mellom stater? Det er spørsmålet i diskusjonen om EUs utvikling og fremtiden for Europa. Les om framtidsbilder for sikkerhet, energi, arbeidsliv, Storbritannia og Norden. Kan EFTA være flere land enn EU i 2027? Årskavalkaden oppsummerer utviklingen i EU og i EØS. Redaktør: Morten Harper. 160 sider.

Arbeidsliv for kvinner i Norge og EU – kr 60

EU har direktiver og forordninger som skal sikre kvinners rettigheter på arbeidsmarkedet, samtidig som fri flyt av arbeidskraft stiller krav som utfordrer reell likestilling.

Nei til EUs skriftserie Vett nr. 2 2018 ser på kvinners muligheter til å få full stilling, lønnsutvikling og muligheter for å få hjelp til de ulønnede omsorgsoppgavene. 48 sider i farger.

EØS setter suvereniteten i spill – kr 60

EFTA-landene (som Norge) og EU skulle være hver sin suverene pilar i EØS, men utviklingen i EØS-avtalen setter det såkalte to-pilarsystemet under kraftig press. EU-tilpasningene skjer også på tvers av Grunnlovens bestemmelser. Les om energibyrået ACER, jernbanebyrået ERA, EUs finanstilsyn og andre konstitusjonelle krumpring. Nei til EUs skriftserie Vett nr. 1 2018. 48 sider i farger.

Andre publikasjoner

- Løpeseddel om jernbanepakke IV
- EØS-guiden
- 5 fakta om handel
- Verveløpeseddel: Du er viktig for neisaken
- Foredrag: Jernbanepakke IV

Nei til EU Fakta – Analyse

- Skal vi la EU og ERA styre norske jernbane?
- Frykter nettsensur og overvåking
- Marsjerer i takt med EUs forsvarspakt
- EØS-avtalen griper inn i offentlige tjenester

Les på nett: www.neitileu.no

Last ned fra Nei til EUs nettsider:

www.neitileu.no

HANDELSKRIG OG STRAFFETOLL:

– Nei, det var ikke EØS-avtalen som berget Norge fra EUs st

– NHO og regjeringen har i sommer spredt påstanden om at **EØS-avtalen reddet oss fra EUs ståltoll**. Denne påstanden har ikke grunnlag i EUs egen begrunnelse, som handler om hva som tjener EU best, sier Kathrine Kleveland.

EU-kommisjonen vedtok toll på stålprodukter 18. juli. Tiltaket kommer i kjølvannet av USAs nye ekstratoll på stål og aluminium. Norge og de andre EØS-landene får unntak. Debatten i etterkant har gått på om EØS-avtalen er grunnen til at Norge har fått unntak.

EØS-tilhengerne rykker ut

Direktør for internasjonal avdeling i NHO, Tore Myhre, forsvarer avtalen.

– Jo, det var EØS som reddet Norge fra EUs ståltoll, hevder Myhre i et innlegg i Nationen 29. august.

– Det er helt klart at uten EØS-avtalen ville vi aldri fått fritaket. EØS-landene

dene ble unntatt. Sveits, som kun har frihandelsavtale, ble ikke unntatt.

Kleveland kjøper ikke påstanden.

– Hvis påstanden om at EØS reddet oss fra ståltoll var riktig, hadde det ikke vært noen grunn til den store usikkerheten som oppstod da EU varslet straffetollen. Regjeringa og NHO har drevet utstrakt diplomati og lobbyvirksomhet for å vinne fram slik at Norge unnsnapp 25 prosent straffetoll på stål, sier hun.

– Hvorfor var dette nødvendig, hvis EØS-avtalen allerede garanterte tollfrihet? Sannheten er at EØS-avtalen ikke garanterer at vi unnsnapper straffetoll. Dette er det flere eksempler på.

**AV SINDRE
HUMBERSET**

sindre.humberset@
neitleu.no

USA og EU i handelskrig.

USAs president Donald Trump har startet en handelskrig med EU. Bildet viser Trump sammen med EUs rådspresident Donald Tusk i mai, før handelskrigen brøt ut. Norsk stål og aluminium er viktig for industrien i EU, og det er hovedgrunnen til at Norge har fått unntak fra EUs toll. FOTO: EU-RÅDETS PRESIDENTSKAP

al tåltoll

EØS garanterer ikke unntak

I 2002 innførte USA under president Bush 30 prosent toll på stål. Også da vedtok EU mottiltak. Verken Norge eller andre EØS-land ble unntatt fra EUs toll. Tvert imot, EU-kommisjonen hevdet at ståltollen ikke handlet om EØS-avtalen eller det indre markedet, men om reglene i WTO. Et annet eksempel er at i 2005 innførte EU toll på norsk laks.

– EØS-avtalen har ikke sikret konkurransevilkårene for verken norsk stål eller norsk laks, men tvang tvert imot Norge til å øke arbeidsgiveravgifta på stålindustrien i Rana fra 5,1

– Om Norge og Island blir pålagt straffetoll avhenger fullt og helt av hva som tjener EU best.

KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU

prosent til 14,1 prosent. Heller enn å berge norsk stålindustri, har altså EØS gitt oss dårligere rammevilkår enn frihandelsavtalen fra 1973, som ikke ville latt EU tvinge oss til å øke arbeidsgiveravgiften, sier Kleveland.

Skadevirkningene av en eventuell ståltoll er også sterkt overdrevet. EUs ståltoll er utformet slik at den først begynner å virke når eksporten til EU overstiger gjennomsnittet av eksporten i de siste tre år. Norsk ståleksport består i all hovedsak av armeringsstål til et ganske stabilt marked i Sverige, Danmark og Finland. Trolig ville Celsa i Rana levd godt med en slik ordning.

EU trenger norske produkter

Så hvorfor ble Norge og Island unntatt fra EUs toll? EUs begrunnelse overfor WTO er ikke EØS-avtalen. Riktignok skriver EU-kommisjonen innledningsvis i sin begrunnelse at EØS-landenes økonomi er tett sammenvevd med EUs. Hovedbegrunnelsen fra EU er likevel at å unnta EØS-landa vil ha liten eller ingen virkning for beskyttelsen av EUs stålindustri. Siden EØS-landa omtrent ikke eksporterer til USA så er det sannsynlig at importen øker til EU. EUs toll på stål, og en eventuell senere toll på aluminium, er der for å beskytte EUs egen industri.

EU husker nok også hvordan det gikk med straffetollen på norsk laks. Da opplevde EU et opprør fra sin egen fiskeindustri. De opplevde økning av råvareprisen og måtte gå til permitteringer. Det var grunnen til at EU i juni 2005 erstattet straffetoll med minstepris. Senere fikk Norge medhold i WTO og EU måtte oppheve også minstepris.

Norge eksporterer også store mengder aluminium til EU. I EU brukes dette som råvarer blant annet i bilindustrien.

– EU må uansett importere aluminium, så en toll på import av norsk aluminium vil svekke EUs egen konkurranseevne, sier Kleveland.

– Om Norge og Island blir pålagt straffetoll avhenger altså fullt og helt av hva som tjener EU best, ikke av EØS-avtalen.

Nei til EU på Arendalsuka

– Neste år er det 25 år siden nei-seieren i 1994. Folkestyre, suverenitet, solidaritet og lokaldemokrati er hedersord for Nei til EU, sa Kathrine Kleveland i sin appell under Arendalsuka.

Nei til EU hadde også stand på Sam Eydes plass. Kleveland debatterte EØS-avtalen på Norsk Industris arrangement «Hvor viktig er EØS-avtalen for Norge?». – Folkestyre, suverenitet, solidaritet og lokaldemokrati må ikke bare bli ord som minner om gamle nei-seire. La oss fylle dem med innhold og holde nei-kampen levende!

Lars Dahle ny leder i Møre og Romsdal

– Møre og Romsdal Nei til EU avholdt fylkesårs møte lørdag 18. august på Hotell Seilet i Molde. Ole Kvalheim gikk av som leder og fikk takk for lang og tro tjeneste som fylkesleder.

Nyvalgt leder i Møre og Romsdal er Lars Dahle fra Molde. Med seg i styret har han fått styremedlemmene Marianne Bolme fra Rindal, Anita Vadset fra Ålesund, Hedvig Navelsaker fra Molde, Ståle Melby fra Kristiansund, samt Firas Seifert (UmEU). Varamedlem er Svein Steinshamn fra Averøy.

– Slik kan du støtte Nei til EU

– Nå kan du støtte Nei til EU ved å bruke Vipps. Ved å vipps ønsket sum til Nei til EU, så går bidraget rett inn til Nei til EUs gavekonto. Du får også tilbud om å bli fast giver med avtalegiro for gaver. Vi har nå fått Vipps for gaver (nr. 79049). Her kan folk Vipps oss store og små beløp.

STORBRITANNIA INN I EØS VIL VERE SKLIBRETT TILBAKE I EU:

– Vi kan få brexit utan avtale

Brexit basert på WTO-regelverket kan faktisk ende opp med å verte ein brexit som lova, meiner **Lee Rotherham**, direktør for tankesmia The Red Cell.

Forhandlingane mellom Storbritannia og EU om brexit vert stadig meir dramatiske. I mars 2019 går Storbritannia ut, men ei forhandlingsløyning er langt frå klar. På eit regjeringssmøte i juni på Chequers, landstaden til den britiske statsministeren, la regjeringa ein plan for kor langt dei kunne strekkje seg for å kome EU i møte i forhandlingane.

I juli gjekk først brexit-minister David Davis og så utanriksminister Boris Johnson av i protest mot Chequers-planen. Og det er ikkje sikkert at EU vil akseptere det britiske tilbodet.

I august offentliggjorde regjeringa kriseplanar for korleis Storbritannia skal kunne gå ut av EU utan ein avtale.

Brexit i trøbbel

Lee Rotherham er direktør for brexit-tankesmia The Red Cell, historikar og ein svært aktiv debattant. Han meiner utsiktene for brexit er usikre, men slett ikkje utan moglegheiter.

– I mediedebatten ser det ut som at brexit er i trøbbel. Korleis ser du på situasjonen?

– Brexit har alltid vore i trøbbel. Det var heile føresetnaden for at det vart folkerøysting i det heile. Etablissemnet trudde dei ville vinne, seier han til Standpunkt.

Rotherham viser vidare til at dåverande statsminister David Cameron vart erstatta av Theresa May, ikkje av ein Leave-tilhengar.

– Og så var det ein katastrofal valkamp som reduserte statministeren sitt fleirtal så mykje at brexit-motstandarane i det konservative partiet – eit lite mindretal – fekk nytt mot.

– Legg til at den etablerte konsensusen i Whitehall og i embetsverket er at 'endring er dårleg sjølv når status quo er strategisk forferdeleg'. Då har du eit problem. Men situasjonen er framleis ikkje utan moglegheiter.

Chequers-avtalen dårleg

Rotherham fortel at det har vore ein kontinuerleg kamp internt i den kon-

servative regjeringa mellom embetsverket, som i hovudsak er mot brexit, og Remain-ministrane på den eine sida, og eit lite tal visjonære embetsmenn og Leave-ministrane på den andre.

– Kva er ditt syn på Chequers-tilbodet og avgangen til David Davis og Boris Johnson?

– Den første gruppa tilnærma seg brexit ut frå kva for nokre delar av EU-regelverket vi kan ta med oss når vi går ut. Den andre gruppa er prinsipielle og tek utgangspunkt i kva vi som eit land faktisk ønskjer å ende opp med. Den første gruppa har gjeve oss Chequers-avtalen i staden for den gode frihandelsavtalen vi skulle ha kjempa for. Vi kan framleis få ein slik frihandelsavtale med litt hell. Det er eit tap at Boris Johnson og David Davis har gått av, men det var vel uunngåeleg slik dei vart plassert på sidelina, meiner han.

– No Deal-brexit eksisterer ikkje
Rotherham avviser heile problemstil-

Lee Rotherham

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

linga om Storbritannia kan kome til å ende opp med berre handelsregelverket i WTO-avtale, ein såkalla No Deal-brexit.

– No Deal-brexit er ikkje mogleg. Skremme-versjonen av No Deal er kun WTO-regelverket og ingen andre avtalar. Ein realistisk No Deal vil ha med tillegg slik at grensekryssande aktivitet framleis fungerer. På same måte som at USA har 147 avtalar med EU, og av dei kjem to tredelar frå multilaterale avtalar, seier han.

– Påstanden om at No Deal vil vere ei katastrofe for landet er ein myte, basert på at dei ulike analytikarane ikkje har ein felles definisjon av No Deal-brexit.

– Eg påstår ikkje at vi ikkje vil få alvorlege problem ved ein No Deal. Desse problema må taklast. Eg har brukt over tre månader berre på å kartlegge problema, i eit dokument som vart på over to hundre sider. Det verkelege spørsmålet er kor mange av disse problema

le til å fungere

Ny brexit-minister. I august besøkte den nye brexit-ministeren Dominic Raab EU sin sjefsforhandler Michel Barnier i Brussel. Raab var aktiv på Leave-sida før folkerøystinga i 2016. FOTO: EU-KOMMISJONEN

som kan reduserast eller verte tekne bort.

– Etter mi vurdering kan fire av fem problem løysast utan at vi treng seriøse forhandlingar om dei. Det vil framleis vere mykje arbeid, og mykje vil stå att. Men kva kan vi vente når EU byggjer ein superstat?

– Tenk på kor mykje vanskelegare det vil vere for eit medlemsland som ønskjer å melde seg ut om ti års tid?

Avviser EØS-løysing

Rotherham meiner Remain-tilhengarane har øydela for moglegheita til å bruke EØS som ein overgangsordning.

– **Trur du tilslutting til EØS-avtalen er sannsynleg, og kva ville konsekvensane verte av det?**

– Det kunne ha vore ei overgangsløysing. Men motstanden frå remain-sida etter folkerøystinga tok knekken på den løysinga. Ei kvar overgangsordning via EØS-avtalen vil ende opp med at Storbritannia går

tom for bensin, parkert i ein bakke som leier tilbake til EU, og redde for å bruke bremsene.

– **Kva meiner du er det mest trulege utfallet på dette punktet?**

– Om Kommisjonen er rimelege vil dei akseptere Chequers-utkastet. Erfaringa tilseier at Kommisjonen ikkje vil vere rimelege, og at dei vil presse på vidare i den tru at May vil gje etter og tilby britane ei enda dårlegare løysing, meiner han.

– Det er heilt utelukka at dei konservative vil akseptere noko slikt, og det leier oss i retning av å bolte saman ein frihandelsavtale saman med ei pakkeløysing av sveitsisk type. Du kan godt kalle det ‘Lego-brexit’.

– Det vil vere ein tøff jobb for dei stakkars sjelene som må jobbe natta gjennom for å få avtalen på plass. Men det kan faktisk ende opp med å verte ein brexit som lova, fri frå gravitasjonskrafta i retning av ein stadig tettare union.

Aktivisten

Standpunkt vil bli betre kjend med aktivistar og tillitsvalde.

Namn?

■ Eldar Myhre.

Bustad?

■ Stavanger.

Alder?

■ 68.

Verv i Nei til EU?

■ Rådsmedlem og medlem av Faglig utvalg.

Yrke?

■ Nå pensjonist, før faglig tillitsvalgt.

Når og kvifor melde du deg inn?

■ Jeg var initiativtaker til å stifte Opplysningsutvalget om Norge og EF i 1988. (Utvalget ble lagt ned i 1990 da organisasjonen Nei til EU ble opprettet.)

Kva er den største utfordringa for Nei til EU no?

■ Å knytte hverdagens strid med overstyring fra EU.

Har du eksempel på vellukka Nei til EU-arbeid?

■ ACER. En rekke landsmøter i fagbevegelsen.

Kva type aktivitet likar du sjølv best?

■ Presentasjoner og alliansebygging.

EU strammer grepet Faglig høstkonferanse

Torsdag 8. november til fredag 9. november. EUs faglige utvalg sammen med lokale LO-avdelinger arrangerer konferanse om

- EUs arbeidsmarkedsbyrå, ACER og Nei til EUs søksmål.
- Jernbanepakke IV – anbud for evigheten?
- Hvem skal bestemme over velferdsstaten?

Landsmøtedeltaker?

Landsmøtet i Nei til EU starter fredag 14.30 i Sarpsborg. Vi håper landsmøtedeltakere starter landsmøtehelga med å delta på hele eller deler av konferansen. Med buss fra bussterminalen kl. 12.05 fredag når du hele landsmøtet.

FEIRA 25 ÅRSJUBILEUM I SOMMAR:

Frå Spatak mot EU til Grønt Spatak

– For meg er **omsynet til primærnæringane** hovudgrunnen for å vere mot EU-medlemskap, seier Ida Lovise Skylstad, som i sommar deltok på Grønt Spatak.

Grønt spatak er eit samarbeid mellom Natur og Ungdom og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Kvart år inviterer Natur og Ungdom rundt 80 ungdomar, frå 16 år og oppover, på eit gratis sommarentyr. I 1993 vart samarbeidet starta opp som «Spatak mot EU». I spissen for etableringa av prosjektet var sentralstyremedlem i Natur og Ungdom Tori Snerte, dåverande leiar i Småbrukarlaget Aina Bartmann, og dåverande leiar i Natur og Ungdom Heidi Sørensen. Etter folkerøystinga vart prosjektet vidareført.

– Da ble det Grønt Spatak istedenfor. Et prosjekt som kunne stå for seg, også utenfor EU-kampen, et prosjekt med lenger levetid, sa Tori Snerte til Natio- nen 30. juli.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Respekt for handverket

Ida Lovise Skylstad var i sommar for første gong med på Grønt Spatak, hjå Thomas og Kathrin Aslaksby på Nørrestogo og Olestølen i Øystre Slidre.

– Eg heldt mest på med ysting. Det er tradisjonelt ein måte å konservere mjølka på. Eg har fått ei stor respekt for handverkstradisjonane som ligg bak. Kva ein må gjere for å få den smaken ein vil ha. Det er veldig interessant å følge ein ost frå mjølk til ferdig produkt, fortel ho, og stadfestar at osten vart veldig god!

I 2014 og 2015 arbeidde Ida Lovise Skylstad i Nei til EU som fylkessekretær og med anna organisasjonsarbeid. Samstundes var ho sentralstyremedlem og andre nestleiar i NU. Deretter fekk ho stilling som medlemssekretær i NU, og i dag arbeider ho i Naturvernforbundet med medlemsregisteret og brukar ferien på Olestølen.

– På støylen laga vi yoghurt, kremost, kvit geitost, kvit myglost som chevre, fetaost og brunost. Alt er laga av geitemjølkk.

– Det tek lang tid å lage ostane.

Brunosten står og kokar i ti timar. Eg har stor respekt for arbeidet som blir gjort. Ein bonde må ha alle slags yrke i eitt.

– Ein vert meir og meir nyttig etter kvart. I starten er det mest opplæring, men etter kvart fekk eg ansvar for ystebua ein heil dag, og dermed ansvar for den osten som skal lagast den dagen.

I tillegg til ystinga var Ida Lovise med i fjøset og mjølka geitene og var med i slåtten.

– Kvar onsdag har dei open støyler der turistar kan smake på produkta og helse på dyra. Ein onsdag var det kø utanfor ein time før det opna, og 80–90 gjestar var innom i løpet av dagen. Ungane får røre i brunostgryta. Det er elles ein vanleg dag med mjølkning på morgonen, og så lagar ein kvit- og brunost.

Byungdom utan gardserfaring

Det er ikkje berre medlemer av NU som deltek på Grønt Spatak.

– Eg har eit inntrykk av at det er mykje byungdom som deltek på Grønt Spatak, og som gjerne har eit idyllisk

4.

5.

6.

7.

– Dei fleste sit nok att med inntrykket av at det er meir jobb å drive gard enn dei trudde. Det er heile tida nok å gjere.

IDA LOVISE SKYLSTAD

Deltakar på Grønt Spatak sommaren 2018.

bilete av gardslivet. Dei fleste sit nok att med inntrykket av at det er meir jobb å drive gard enn dei trudde. Det er heile tida nok å gjere.

– Mange har nok ikkje erfaring eller tilknytning til landbruk før dei deltek. Deltakarane er ikkje nødvendigvis medlemmer av NU, så dei må vere med på eit helgeseminar der dei lærer om landbrukspolitik og kvifor NU er opptekne av landbruket.

Plikt til å lage mat til eige folk

– For meg personleg er det omsynet til primærnæringane som er hovudgrunnen for å vere mot EU-medlemskap. For landbruket og fiskeria vil det vere negativt å vere med i EU. Og vi er nøydde til å ha lokal matproduksjon. Vi har ei plikt til å lage mat til eiga befolkning, seier Ida Lovise Skylstad.

– Beiteressurane er jo spreidd rundt i landet, og støyldrift er ein bra måte å bruke ressursane på. Grasproduksjo-

nen kan då nyttast til vinterfor. Dess meir vi brukar beiteressursane dess mindre kraftfor treng ein å bruke.

– Med tørka i sommar vart det tydeleg at vi må bruke dei beiteressursane vi har. På Grønt Spatak var vi med på lauving for å utnytte den fôrressursen også.

Visste ikkje om Spatak mot EU

Natur og Ungdom-leiar Gaute Eiterjord har sjølv vore på Grønt Spatak to gongar.

– Eg visste ikkje at det starta som «Spatak mot EU» før eg las intervjuet med Toril Snerte i Nationen, men visste at det var eit resultat av det nære samarbeidet mellom NU og Småbrukarlaget på starten av nittitalet.

– Det er ei annleis oppleving og ein annan måte å jobbe på enn vi er vande med. Ein får praktiske oppgåver, lærer å bruke mjølkemaskin, setje opp gjerde og lage ost. Ein får god tid til å tenkje.

– For meg som har jobba mykje med landbrukspolitik, så er det fint å sjå korleis det faktisk går føre seg.

Gaute fortel at dei som skal på Grønt Spatak får skulering i jordbrukspolitik og om handelspolitik.

– Ein blir engasjert i jordbrukspolitik og tenkjer mykje meir på kvar maten kjem frå og kor mykje arbeid det ligg bak matproduksjon. Ein kjem nær jorda og merkar endringar, som når det ikkje regnar. Bøndene jobbar tett på naturen og er enda meir sårbar for klimaendringar enn vi andre.

Deltakarane i Grønt Spatak må vere med i minst ti dagar.

1. Elias og Ida Lovise kokar brunost saman med Thomas Aslaksby. FOTO: PRIVAT

2. Geitene leverer råstoffet til det som blir laga på Olestølen. FOTO: PRIVAT

3. Ida Lovise lagar kvitmyglostent Mugnetind. FOTO: PRIVAT

4. Ikkje berre arbeid. Fjelltur vart det også tid til. FOTO: PRIVAT

5. Gaute Eiterjord. FOTO: NATUR OG UNGDOM

6. Luking i kjøkenhagen på Nørrestogo. FOTO: PRIVAT

7. Ida Lovise tek sjølvportrett under slåtten. FOTO: IDA LOVISE SKYLSTAD

Grønt spatak

■ Les meir om Grønt Spatak på nettsidene deira. Her kan du også melde deg på: <https://spatak.no/>
■ Sjå også på Natur og Ungdom sine nettsider: <https://nu.no/SPATAK/>

– Det er gratis å vere med i Grønt Spatak. Ein får kost og losji heilt gratis, men må stille med arbeidsinnsats og vilje til å lære, seier Eiterjord.

EU framleis viktig for NU

Gaute Eiterjord fortel om at den lokale matproduksjonen i Noreg var viktig for NU på nittitalet, og er det framleis.

– Vi ser at artikkel 19 i EØS-avtalen er ei utfordring for bøndene. Vi har gode føresetnadar for å lage kjøtt og meieriprodukt sjølv i Noreg, men den aukande importen gjer det vanskeleg å få ein bra pris for varene i Noreg.

– NU er ikkje nødvendigvis mot handel med mat i seg sjølv, men basisvarene, kjøtt og mjølk, bør vi kunne lage i Noreg. Og då er tollvernet viktig.

– Det er også enkelte ting norske politikarar kunne lært av EU. EU har støtteordningar for bygdevern og kulturlandskap. Norsk landbrukspolitik kunne ha godt av å vende bort frå ein-sidedig fokus på volum, i retning av vern av kulturlandskap. EU har også ein veldig ambisjøs plaststrategi (Sjå også s.3).

– Forholdet vårt til EU er relevant for mange miljøspørsmål. Når vi ikkje er medlem, må vi bruke handlingsrommet til å føre ein god miljøpolitikk. Det gjer ikkje politikarane nødvendigvis. Det er viktig at neisida også påpeiker det, sjølv når det ikkje handlar om reine EU-saker.

– Neisida bør halde fast på kjerneargumenta frå nittitalet. EU-motstanden handla ikkje om nasjonalisme, men om miljø, folkestyre og solidaritet. Vi må jobbe for ein best mogleg miljøpolitikk i Noreg, avsluttar Eiterjord.

DAG SEIERSTAD-STIPENDET:

Stipend til masteroppgave om migrasjon

Fri migrasjon i EU kan føre til **økt økonomisk ulikhet** i både rike og fattige medlemsland. Det er konklusjonen i oppgaven som mottok Dag Seierstad-stipendet for 2016. Fristen for å søke stipendet for 2018 er 28. november.

S tatsviter Mari Løvli Yri mottok Dag Seierstad-stipendet i 2016 og har skrevet masteroppgave om arbeidsmigrasjon og lønnsforskjeller ved NTNU i Trondheim.

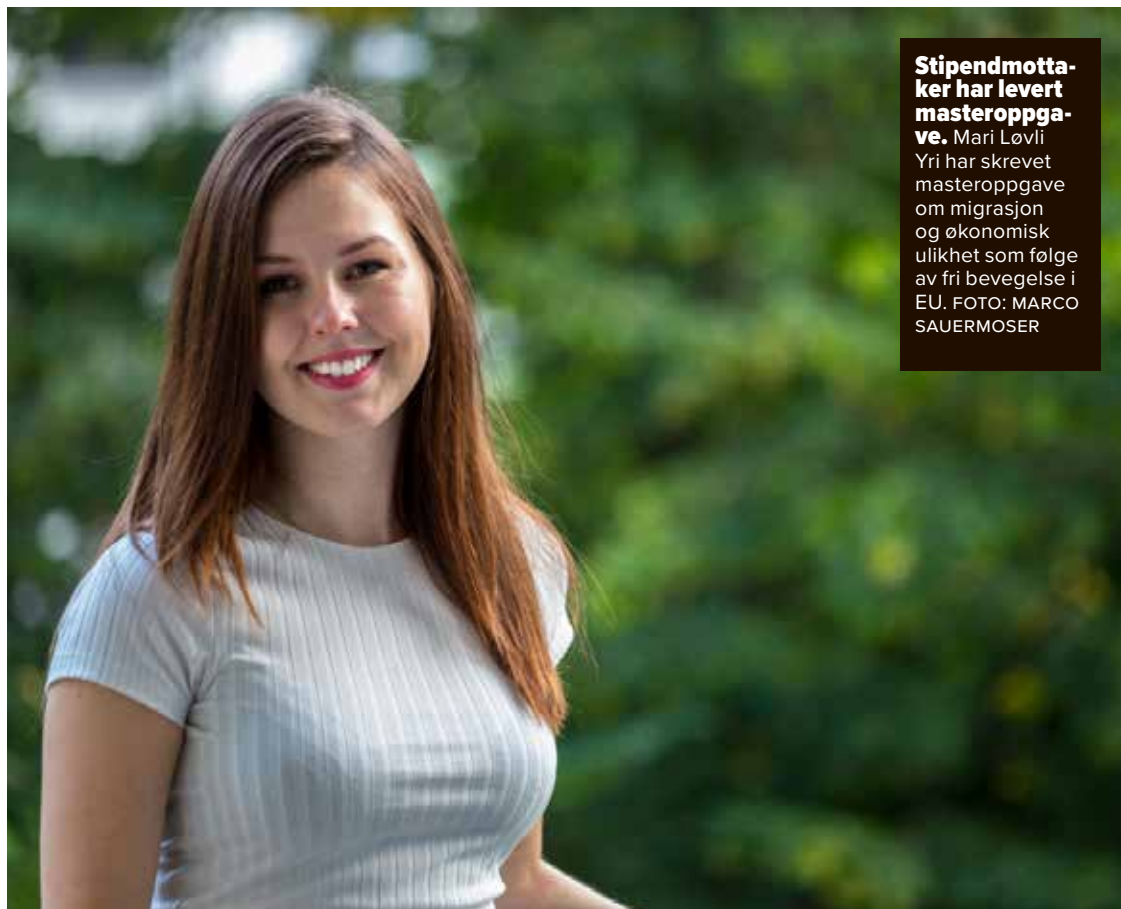
– Jeg er utrolig glad og takknemlig for å ha blitt tildelt stipendet og vil benytte anledningen til å takke for at juryen har tro på problemstillingens relevans, sa hun da stipendet ble tildelt.

Migrasjon fører til press på lønn

I en artikkel på Nei til EUs nettsider skriver Yri at EU ofte blir beskyldt for å føre en nyliberal politikk som har uønskede sosiale konsekvenser. En av EUs fire grunnleggende friheter er fri migrasjon – retten til fri bevegelse over landegrensene innad i EU. En vanlig oppfatning er at arbeidsinnvandring legger særlig press på lønningene til de med lav utdanning. I europeisk sammenheng finnes det heller lite forskning på sammenhengen mellom arbeidsinnvandring og lønn.

«I min masteroppgave har jeg forsøkt å forstå denne sammenhengen ved å undersøke hvordan fri migrasjon har påvirket reallønnsveksten i høy- og lavutdannede sektorer av arbeidsstyrken i både rike og fattige medlemsland. Det overordnede mål har vært å avdekke hvorvidt fri migrasjon bidrar til øke økonomisk ulikhet», heter det i artikkelen.

«Det sterkeste funnet i studien er helt klart hvordan reallønnsveksten i den norske bygge- og anleggsbransjen har blitt påvirket av økt arbeidsinnvandring fra Europa. Reallønnsveksten i sektoren ble vesentlig svekket i årene etter EU-utvidelsen i 2004 sammenlignet med den foregående

Stipendmottaker har levert masteroppgave. Mari Løvli Yri har skrevet masteroppgave om migrasjon og økonomisk ulikhet som følge av fri bevegelse i EU. FOTO: MARCO SAUERMOSE

Reallønnsveksten i bygge- og anleggsbransjen ble redusert delvis som et resultat av økt arbeidsinnvandring etter EU-utvidelsen

MARI LØVLI YRI

19. juni 2018, neitileu.no

perioden (1997–2004). Nedgangen i reallønnsveksten skyldes hovedsakelig finanskrisen som rammet bygge- og anleggsnæringen spesielt hardt i kjølvannet av 2008.»

«Likevel ser det ut til at økningen i arbeidsinnvandring til sektoren bidro

Dag Seierstad-stipendet

■ Yris masteroppgave har tittelen: «Does intra-EU migration aggravate economic inequality? A multiple case study on the effects of intra-EU migration on real wage growth in wealthier and poorer member states.» Den er skrevet ved NTNU i Trondheim og levert høsten 2017.

■ Interessert i å søke Dag Seierstad-stipendet? Les om krav til søknaden og frist for innsending. <https://neitileu.no/om-oss/dag-seierstad-stipendet>

til å forsterke den negative effekten av finanskrisen. Tall fra SSB støtter denne tolkningen; i perioden 2008–2015 økte antallet ansatte i næringen med østeuropeisk bakgrunn fra 3,2 til 12,9 prosent. I den samme perioden opplevde næringen større arbeidsledighet enn det nasjonale gjennomsnittet. Arbeidsgivere i næringen ser ut til å ha foretrukket billigere arbeidskraft fra Øst-Europa i en økonomisk tøff periode, noe som har bidratt til en nedgang i lønnsnivået. Med bakgrunn i disse opplysningene kan man konkludere med at økningen i antallet østeuropeiske arbeidere i næringen bidro til å senke reallønnsveksten i bygge- og anleggsbransjen. Det finnes ikke belegg for å fastslå at økningen i reallønnsveksten i finanssektoren etter 2004 kan tilskrives økningen i arbeidsinnvandring til Norge.»

«Funnene fra Norge indikerer langt på vei at reallønnsveksten i bygge- og anleggsbransjen ble redusert delvis som et resultat av økt arbeidsinnvandring etter EU-utvidelsen.»

NYTT VETT-HEFTE:

Arbeidsliv for kvinner i Norge og i EU

Ikke la deg lure av den litt kjedelige tittelen. Her finner du et vell av bakgrunnsstoff og mange innfallsvinkler som tar pulsen på kvinners situasjon i dagens Europa.

Det ferske heftet i Vett-serien ser på likheter og forskjeller mellom Norge og EU når det gjelder kvinners muligheter på arbeidsmarkedet innenfor EU/EØS-området. Vi ser på kvinners muligheter til å få full stilling, kvinners lønnsutvikling og kvinners muligheter

til å få hjelp til de ulønnede omsorgsoppgavene, som omsorg for barn, syke og gamle. Slik kan også kvinner kan ha like muligheter til å være økonomisk uavhengig og unngå fattigdom.

Kravene om et «mobilt og fleksibelt» arbeidsmarked har ført til utstrakt bruk av sosial dumping i typiske mannsyrker som bygg og anlegg. Men sosial dumping er ikke noe rent mannsfenomen. Vi påviser at dette også skjer i typiske kvinneyrker.

Abonner på Vett

- Abonnenter mottar Vett 2-2018 som istikk til dette nummeret av Standpunkt.
- Medlemmer av Nei til EU kan gratis abonnere på Vett.
- For å få Vett vedlagt Standpunkt, send en melding til medlem@neitileu.no eller ring 22 17 90 20

Vi opplever stadige angrep på kvinners rettigheter, både i form av nyliberalisme og i form av ultrareaksjonære høyrebevegelser i Europa som vil sende kvinnene tilbake til kjøkkenbenken.

EU snakker med to tunger. Direktiver og forordninger skal sikre kvinners rettigheter på arbeidsmarkedet, samtidig som fri flyt av arbeidskraft stiller krav om mobilitet og omstilling uten at det følger verken penger med eller hjelp til typiske omsorgsoppgaver.

På mange områder er norske kvinner bedre stilt enn sine søstre i EU. Men for hver dag Norge fortsetter som medlem av EUs indre marked, får EU større og større direkte innflytelse over norsk politikk, lovgivning, arbeidsliv og velferd. EØS er en garanti for at rommet for å ta selvstendige politiske valg blir systematisk snevret inn.

Det er Kvinneutvalget i Nei til EU som står bak denne Vett-utgivelsen, med Margaret Eide Hillestad som redaktør. Heftet behandler kampen for likestilling i EU og Norge fra mange ulike synsvinkler og er uunnværlig for den som er opptatt av disse spørsmålene.

Pakker utsendinger til nye medlemmer:

Medlemsregisteransvarlig Kjell Arnestad og organisasjonsrådgiver Karl-Sverre Holdal pakker velkomstpakker til nye medlemmer. FOTO: EIVIND FORMOE

NY BETALINGSORDNING GJØR DET ENKLERE FOR MEDLEMMENE:

AvtaleGiro forenkler kontingentbetalingen

AvtaleGiro er en tjeneste for **automatisk betaling av faste regninger**. Det vil si at banken sørger for at kontingenten betales direkte fra din konto på forfallsdato.

Du beholder full oversikt og kontroll over regningene dine selv om trekkene gjøres av banken.

Før forfall vil du motta varslings med beløp og dato om kommende trekk, så det eneste du trenger å passe på, er at det er penger på konto. Har du behov for å stoppe eller endre betalingen, kan du gjøre dette i nettbanken eller kontakte din bank. På forfall belaster banken kontoen din, og du kan kontrollere at regningen er betalt i nettbanken.

**AV KJELL
ARNESTAD OG
KARL-SVERRE
HOLDAL**

medlem@neitileu.no

Fordeler med AvtaleGiro:

- Du unngår purringer. Regningene dine betales alltid i tide, og du unngår purringer.
- Ingen KID. Du trenger ikke å forholde deg til lange KID-nummer og annen betalingsinformasjon.
- Det er enkelt. Bankens sørger for at giroen betales automatisk på forfallsdato.
- Du får full oversikt. Du har full oversikt og kontroll med din konto i nettbank eller på kontoutskrift.

Hvordan kan du inngå AvtaleGiro?

- Tilbud i nettbanken. Når du betaler din neste regning fra oss, vil du i de fleste nettbanker bli spurt om du ønsker å opprette en AvtaleGiro-avtale. Ved å akseptere tilbudet, opprettes avtalen. Du får beskjed

når avtalen trer i kraft og må betale regninger tilsendt i posten som normalt inntil avtalen er aktivert.

- Opprett avtale nå. Logg deg inn i nettbanken din, og finn Nei til EU som tilbyr AvtaleGiro.

Det er viktig at beløpsgrensen per måned settes til litt mer enn dagens kontingent. Vi foreslår 500 kr, så slipper du at den blir stoppet på grunn av for lav sum.

Vi belaster kun riktig kontingentsum én gang i året, i januar. Faste gaver er det også mulig å få AvtaleGiro på, men det er til en annen konto og krever separat avtale. Vi skal komme tilbake til det når alt er kommet på plass.

Har du spørsmål eller trenger hjelp, ta kontakt på medlem@neitileu.no eller 918 96 930.

GJER ENDRINGAR I MEDLEMSREGISTERET SJØLV:

Nytt medlemsregister gjev nye moglegheiter

Nei til EU har i sumar fått **nytt medlemsregister**. Det gjev deg som medlem nye moglegheiter.

EUs GDPR-forordning var årsaka til at vi måtte byta medlemssystem, men vi treng ikkje takka EU for at vi no kan gjera medlemshandteringa betre både for deg og for oss. Vi er veldig glade for å ha fått på plass eit nytt system som er framtidsretta og funksjonelt, Hypersys frå Unicornis AS. Hypersys er utvikla og drive av organisasjonsfolk og er kundeeigd.

Din side

På <https://neitileu.hypersys.no/> kan du logga deg inn med medlemsnummer (eller e-postadressa dersom du har registrert ho). Første gongen må du klikka «Gløymd passord» for å oppretta nytt. På sida kan du endra adresse og slikt sjølv, og du ser kva som er registrert.

SMS

Om mobilnummeret ditt er registrert, kan du sjekka medlemsstatus, betala kontingentpurring med sms, oppdatera adresse eller e-postadresse ved å senda sms.

Send melding til 2090 med:

- NEITILEU ADRESSE ny adresse
- NEITILEU EPOST epostadresse
- NEITILEU MEDLEM (Du får svar om kontingenten er betalt og kva medlemstype du har)
- NEITILEU BETAL sum (Mobilrekninga vert belasta med summen du skriv. Skuldar du 395 kr for hovudmedlemskap, sender du MEDLEM BETAL 395. Kontingent vert registrert som betald på under eitt minutt. Hugs på at du må senda

Nytt register. Nei til EU byter medlemsregister på grunn av GDPR, men får mange nye funksjonar som vil vere til nytte.

meldinga frå mobilnummeret som er registrert hjå oss.)

Meir digitalt

Medlemsregisteret gjev oss no høve til å senda faktura på e-post som pdf, du kan få avtalegiro, og du kan betala med sms-melding. For å få ned kostnadene, vil vi i større grad nytta e-post som førsteval når vi sender ut kontingentgiroen. Har du ikkje e-postadresse registrert eller du ikkje betalar faktura som er sendt på e-post, vil vi senda faktura på papir.

Fast gjevar

Nei til EU mottok kvart år mange gåver frå medlemene. Det er viktig for at vi skal halda aktiviteten oppe. Med det nye medlemsregisteret, vert det enklare å bli fast gjevar med avtalegiro. Snart kjem det høve til å registrera kor mykje og kor ofte du vil gje eit bidrag på våre nettsider.

Vi har i mange år hatt ei fast gæveordning, men dei tekniske løysingane våre har skapt utfordringar med å halda dette stabilt. No som vi får eit solid verkty, vil tidlegare gjevarar òg få ny informasjon. Meir informasjon kjem om kort tid til alle hovudmedlemer.

Har du spørsmål eller treng hjelp, ta kontakt på medlem@neitileu.no eller 918 96 930.

GENERALSEKRETÆREN: Organisasjonsbygging

I skrivende stund har jeg vært generalsekretær i 504 timer. Jeg har møtt alle ansatte, mange frivillige, noen samarbeidsorganisasjoner og deltatt på en håndfull møter.

Det er absolutt ingen tam organisasjon jeg har møtt! Tvert imot er mitt inntrykk at Acer-kampanjen har gitt Nei til EU større selvtillit. Til tross for at Stortinget sa ja til Acer – og igjen svekket norsk suverenitet og selvbestemmelse, har kampen mot direktivet vist at EU-saker fortsatt er viktig for befolkningen.

Gjennom målretta kampanjearbeid klarte Nei til EU å skape folkelig engasjement om saken og sørget for at det politiske Norge igjen måtte diskutere EU, EØS, folkesuverenitet og nasjonal råderett. Og fortsatt kan Island, om de sier nei til direktivet, stoppe Acer.

Jeg tror det er mulig å skape samme engasjement rundt andre viktige saker framover. EUs jernbanepakke IV, som Stortinget skal ta stilling til i løpet av høsten, er et eksempel.

Jeg mener Acer-kampanjen også har vist at politikk og organisasjon henger sammen! En solid organisasjon i ryggen er avgjørende for å sette EU-saker på dagsorden. I 1994 sa Kristen Nygaard at neikampen føres mellom vanlige folk, i familiekreten og i samtale mellom venner. Det er fortsatt sånn at det er når hele organisasjonen løfter i lag, og når alt fra enkeltmedlemmer til fylkeslag, styret og hele nei-alliansen engasjerer seg i en sak, at vi klarer å løfte saker som er viktig for oss.

Dette gjør organisasjonsbygging spesielt viktig, og det vil være mitt hovedfokus som generalsekretær. Sammen skal vi være en organisasjon som tar vare på og dyrker det politiske engasjementet til våre medlemmer. Vi skal ha aktivitet i hele landet, og være en relevant arena for de som er imot norsk EU-medlemskap. Samtidig skal våre medlemmer være de som er best skolert på EU-saker.

På den måten kan vi fortsatt sette dagsorden og forvalte folkets nei på best måte. Jeg gleder meg til fortsettelsen!

AV THOMAS HAUG

Generalsekretær i
Nei til EU

thomas@neitileu.no

Ny bok – nytt EU – ny EU-kamp?

Med jevne mellomrom er det tegn i tiden som antyder **mulig ny EU-debatt** her til lands. Varsler ei ny bok som lanseres i samarbeid med Tanke-smien Agenda at en ny EU-kamp er i emning?

«**H**vorfor vi burde være EU-tilhengere?» Det er spørsmålet forfatter Sten Inge Jørgensen stiller seg i ei ny bok som kommer på Kagge forlag høsten 2018. Bokas tittel er *Vi som elsker Europa. Et nytt EU for en ny tid*.

I sin omtale av boklanseringen (11. september) skriver den venstreorienterte tenketanken Agenda: «[...] hva er det egentlig som skjer i EU? Det er store endringer på gang. Dette skjer delvis gjennom styrking av den sosiale dimensjonen, delvis gjennom at EU tar en ny geopolitisk rolle når både USA og Russland går i stadig mer autoritære og proteksjonistisk retning. En rekke av de viktigste politiske utfordringene vi står overfor i dag, forsøker europeerne nå å løse sammen i Brussel.»

Et «nytt EU»

Agenda spør videre i det de kaller «Agendakveld og boklansering» med fungerende Agenda-leder Kaia Storvik som møteleder: «Hvordan ser 'det nye EU' ut? Hvilke trusler kan unionen være med å løse? Hvordan skal vi kunne påvirke viktige avgjørelser som tas i Europa?»

Til forveksling lik de fundamentale spørsmål mange stilte seg på slutten av 1980-tallet, ved inngangen til EU-kampen som kulminerte med nei-sidas seier i 1994. Det slår meg at noe av det helt nye i en eventuell ny norsk EU-debatt er at vi i dag har relativt livskraftige tenketanker, Agenda, Civita og Manifest. Vil de spille en rolle i ordsiftet om Norges tilknytning til EU? Vil de bidra på noe vis, hvilken slagside kan forventes, og hva blir deres funksjon?

Bokas forfatter er i hvert fall ingen hvem som helst. I mange år har Sten Inge Jørgensen gitt sine bidrag til debatten om EU, som panel deltaker,

møteleder, kommentator, skribent og forfatter. Han arbeider som utenriksjournalist i Morgenbladet, med Europa og Tyskland som spesialfelt, og har gitt ut flere bøker om internasjonale forhold, som *Tyskland stiger frem* (Aschehoug, 2014), *Globale utfordringer* (Høgskoleforlaget, 2010) og *Vesten mister grepet* (Kagge, 2007). Jørgensen mottok i 2015 Willy Brandt-prisen, for på en særlig fortjenestefull måte å ha bidratt til å utvikle forbindelsene mellom Norge og Tyskland.

Denne gang er utgangspunktet for hans bok som følger: «I Norge er EU-motstanden fortsatt stor. Brexit og økt høyrepopulisme i flere land får også mange til å tro at EU-samarbeidet er på retur. Men i realiteten er det i ferd med å styrkes på en rekke områder, inkludert skatt, energi, utenriks og forsvar. Norge vil trolig delta i alt dette, på toppen av at brorparten av våre lover allerede kommer fra Brussel. Hvorfor vil et stort flertall nordmenn fortsette med det demokratiske underskuddet som følger av at vi ikke har stemmerett?» Et hovedpoeng er ifølge Kagge forlag at Sten Inge Jørgensen mener «den gjennomsnittlige norske EU-motstanderen ville vært EU-tilhenger om han eller hun var svensk, dansk eller tysk statsborger». På bokas omslag stilles spørsmålet retorisk: «Hva er det innbyggerne i våre naboland ser, som vi ikke selv får øye på?»

Trump: et argument for EU?

8. november 2016 vant Donald Trump presidentvalget i USA. Det ble av mange mennesker over hele kloden opplevd som et bortimot traumatisk valgresultat, og ettertida har dessverre vist seg at det ble mer kaotisk enn mange så for seg i sine verste mareritt. Allerede dagen etter, 9. november 2016, skrev Sten Inge Jørgensen i Morgen-

Løfter EU-entusiasmen.

Boka *Vi som elsker Europa. Et nytt EU for en ny tid* vil helt sikkert være en kjærkommen vitamininnsprøytning til norske EU-tilhengere. FOTO: EU-KOMMISSIONEN

Vi som elsker Europa. Et nytt EU for en ny tid.

■ Forfatter: Sten Inge Jørgensen.
■ Utgitt på Kagge forlag i 2018.

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@neitileu.no

bladet at «Trumps seier har betydning både for den globale etterkrigsorden og veivalgene for Norge». For Jørgensen synes dette å være et hovedpoeng. Eller som han skrev 9. juni 2017: «Snart 30 år etter murens fall kan Europa løsrive seg fra USA».

Tanken på et sterkt EU uavhengig av USA er ikke et nytt fenomen. Også sist USA hadde en president som var upopulær i Europa kom dette «USA-argumentet» inn i norsk EU-debatt. I 2004 var George W. Bush president i USA. Han var ingen populær mann i Norge, og en del EU-tilhengere så Bush som et godt argument for EU-medlemskap. 28. november 2004, på tiårsdagen for folkets nei ti år tidligere, hadde jeg gleden av å gi ut ei bok om EU, *Et nytt nei* (Spartacus forlag), sammen med tre meningsfeller i Arbeiderpartiet, deriblant Wegard Harsvik, som siden har gitt ut flere bøker. I kapitlet «EU som motvekt til USA?» drøftet vi dette argumentet og kom fram til at «småstater som Norge har mye å vinne på å opprettholde et godt forhold til alle supermakter i vår nærhet, det være seg USA, EU eller Russland. Norge

Tanken på et sterkt EU uavhengig av USA er ikke et nytt fenomen. Også sist USA hadde en president som var upopulær i Europa kom «USA-argumentet».

JO STEIN MOEN

Standpunkt 3–2018

vil i større grad kunne spille en viktig brobyggende rolle og ivareta egne interesser gjennom konstruktivt samarbeid og partnerskap med supermakten framfor medlemskap i noen av dem». Resonnementet står seg godt, 14 år senere, vil jeg påstå.

Skarp penn

Med skarp penn kommenterer og diskuterer Jørgensen EU-relaterte spørsmål i Morgenbladet. I form er han både analytisk og en anelse polemisk. Representativt for hans syn er at «EU sliter tungt mot nasjonalistiske og populistiske krefter for å gjenvinne samarbeidsånden» (Morgenbladet 9. november 2016). 14. januar 2005 omtalte han de som var imot EU-grunnloven slik: «Motstanden mot grunnloven kommer i hovedsak fra grupperinger på de ytre høyre- og venstrefløyene.» Mindre enn et halvt år senere hadde franske velgere med 55 prosent og nederlandske velgere med 62 prosent flertall stemt nei til EU-grunnloven i folkeavstemninger, og EU-grunnloven ble skrinlagt og erstattet av Lisboa-traktaten.

Debatten kommer

Det er grunn til å anta at det blir noe diskusjon i kjølvannet av boka *Vi som elsker Europa*. Det er ingen grunn til å kimse av ønsket om en ny runde. Det ligger latent i deler av befolkningen, ikke minst i kommentariatet. Forfatter og debattant Sten Inge Jørgensen, evig-

Sten Inge Jørgensen.

hetsmaskinen, har etter alt å dømme allerede plottet inn en liten foredragsturné. I hvert fall er han å treffe 30. oktober på Åsane senter utenfor Bergen, med foredraget «EU – vår fremtid?». Boka vil helt sikkert være en kjærkommen vitamininnsprøytning til norske EU-tilhengere.

I sin analyse av Tyskland bruker Jørgensen av og til følgende formulering: «Tyskland er på et vis 'The last man standing' i Europa.» Det å bruke samme metafor om ham vil være en overdrivelse og fornærmelse mot noen. Han er ikke ja-sidas «last man standing». Men han står støtt og gir seg ikke. Det står respekt av hans europasjengasjement, og hadde Europasjengasjementen en formidlingspris, burde han mottatt den for lengst (Med forbehold om at det finnes en slik pris, og at han allerede har fått den ...). Hvorom allting er: Ifølge Kagge forlag er Sten Inge Jørgensens nye bok om EU «en bok til å bli klokere av, uavhengig av politisk ståsted». Boka om kjærligheten til Europa kan bidra til å løfte EU-saken på dagorden her til lands. Jeg gleder meg til å lese den.

VALG TIL EU-PARLAMENTET I 2019:

– En nordisk motstander i B

I mai 2019 er det valg til EU-parlamentet. Det er et viktig valg for den skandinaviske, ja for **hele den nordiske EU-motstanden.**

Folkebevegelsen mod EU, som tilsvarer Nei til EU, har siden de første direkte valgene i 1979 brukt plassen i Brussel som plattform for den tverrpolitiske unionsmotstanden. En plattform for å opplyse om det som foregår, og for å samarbeide om alternativer til utviklingen i retning av EU-staten, ikke minst med Nei til EU.

Nei-resultater

De tydeligste bevisene på betydningen av Folkebevegelsens plass i EU-parlamentet er nei-resultat ved folkeavstemninger: At Danmark fortsatt har en selvstendig krone og ikke deltar i utviklingen av unionens militære del er meget viktige seire.

Senest i 2015 stemte et flertall av danskene nei til å avskaffe det rettsforbeholdet som vi har overfor EUs overstatlige justispolitikk. Personlig er det min største seier som EU-parlamentariker. Det å være med å sikre at befolkningen valgte å holde fast på justispolitikken i det danske folketing.

En forskjell for dansk EU-motstand

Selv om det umiddelbart virker paradoksalt med EU-motstand i EU-parlamentet – i unionens mest føderale organ – så gjør plassen en forskjell.

For det første blir vi hørt – mer – i den danske debatten. I Folkebevegelsen mod EU ønsker vi en dansk exit, «daxit». Vi ønsker, som hele den vestlige delen av Norden å være en god nabo til Den europeiske union. Vi er sikre på at det er den beste veien. Og det synspunktet får mer plass via plassen vår i EU-parlamentet.

For det andre deltar jeg i lovgivningsarbeidet ut fra det som forener oss i Folkebevegelsen mod EU – på tvers av politisk tilhørighet – nemlig folkestyre, den skandinaviske velferdsmodellen, bærekraft og globalt utsyn.

Det betyr at når EU-kommisjonen stiller et forslag som gir mer makt til EU, så stemmer jeg nei. Men kan jeg være med på å forbedre en regel på et område der EU har lovgivning fra før, så stemmer jeg for den forbedringen. På samme måte som jeg selv stiller forslag og arbeider aktivt i arbeidsmarkedsutvalget, som jeg sitter i.

Danmark har bare 13 av 751 plasser –

Det er en verden av muligheter utenfor EU, og det er mulig å velge en annen vei.**RINA RONJA KARI**

EU-parlamentariker for Folkebevegelsen mod EU

i vidt forskjellige politiske grupper. Og heller ikke motstanderne står samlet. Samtidig sentraliserer EUs grunnlov, Lisboatraktaten, makt i Brussel. Derfor er innflytelsen min på lovgivningsarbeidet ikke stor, men jeg velger å bruke stemmen min både til å kritisere og påpeke feil lovgivning, EUs svindel og sløseri med penger og så videre. Mens jeg også følger Folkebevegelsens praksis om å støtte og stille konkrete forslag, som vil bety en forbedring for menneskers liv, for miljøet og innflytelse til de nasjonale parlamentene.

Gjør en forskjell

Vi blir altså for det første hørt mer i den danske debatten og for det andre arbeider vi aktivt.

For det tredje utgjør Folkebevegelsens plass i EU-parlamentet en forskjell for våre felles nordiske EU-motstand. Vi får styrket vår tverrpolitiske stemme. At jeg – så lenge Danmark er medlem av EU – har et mandat, deltar i beslutningsprosesser og har informasjon «innenfra», kan vi bruke aktivt i hele Norden.

Nordisk EU-motstand nytter

På samme måte er det arbeidet som Nei til EU gjør, til stor nytte for Folkebevegelsen og mitt arbeid: Vi utveksler kunnskap og opplysninger, vi hjelper hverandre med argumentasjon og støtter hverandre aktivt.

Nei til EUs medlemmer har støttet opp – også økonomisk. Frivillige, ikke minst unge, fra Norge, reiser til Danmark og hjelper oss med å kjempe for unntakene våre og for gjenvalg til EU-valg. Det har gjort – og gjør fortsatt – en enorm stor forskjell.

Vi gir hverandre håp og mot. Når stadig flere av våre norske naboer støtter opp om Nei til EU, og vi kan se

en stigende EU/EØS-motstand – også i Stortinget, så er det et helt uvurderlig signal og argument for oss: Det er en verden av muligheter utenfor EU, og det er mulig å velge en annen vei. Når danskene stemmer nei til mer EU, islendingene kjemper mot ACER og svenskene vil bevare kronen, så viser vi at det er stor skepsis i Norden. Og det gir mot hos befolkningene våre. Motet til å ønske seg en annen vei.

Makten tilbake ved felles hjelp

Nei til EU og Folkebevegelsen mod EU har samme mål: å gjenvinne den demokratiske kontrollen og ta makten tilbake til de nasjonale demokratiene, til kommunene, til folkene. Men det kommer ikke av seg selv. Derfor er gjensidig oppbakking, synlighet og stemmen vår i debatten så viktig. Jeg gleder meg til å fortsatte samarbeidet, som jeg håper kan bli enda tettere.

AV RINA RONJA KARI

Medlem av EU-Parlamentet for Folkebevegelsen mod EU i Danmark

EU gjør en forskjell

Viktig for nordisk EU-motstand.

Rina Ronja Kari representerer Folkebevegelsen mod EU i Danmark i EU-parlamentet. Der kjemper hun mot mer makt til EU. Bildet er fra Folkebevegelsens landsmøte i 2016. FOTO: ALEXANDER ZEHNTNER

EU-PARLAMENTSVALG I MAI 2019:

Slik kan du hjelpe den danske EU-motstanden

Den kommende tiden blir viktig for den nordiske EU-motstanden. I mars forlater britene Den europeiske unionen. Det store spørsmålet er: Skal vi følge Storbritannia ut av EU?

Folkebevegelsen mod EU har vært med på å sikre seire ved folkeavstemninger om mer makt til EU. Og plassen i EU-parlamentet har vært avgjørende. Skal vi lykkes med et «daxit», må vi styrke den konsekvente og tverrpolitiske EU-motstanden fram mot valget i mai 2019 – med Rina Ronja Kari i spissen. Og din støtte og hjelp er viktig.

Er du student, kan du søke praktisk plass. Vi har også bruk for praktisk hjelp fra medio april til valget i slutten av mai. Det kan være pakking, utdeling

Bli med!

Vil du være med, så kontakt oss på e-post: fb@folkebevegelsen.dk

AV DITTE STAUN

Politisk rådgiver for EU-parlamentsmedlem Rina Ronja Kari

Norske og danske ungdommer er ofte sammen om vår felles sak – her ved Ungdom mot EUs sommerleir i 2016. Norske Syver (t.h.) og Ola (t.v.) sammen med danske Ann-Selena, Susanna og Morten.

av materiell, oppsetting av valgplakater, hjelp til kandidater, aktiviteter rettet mot unge og mye mer ...

Ta kontakt om du vil hjelpe!

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU tilbyr Standpunkt, Vett og andre publikasjoner som elektroniske abonnement.

■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Her kan du teste e-avisa: <https://neitileu.no/sok?s=standpunkt> http://issuu.com/nei_til_eu

■ Vil du registrere deg som e-avisabonnent? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktivitet

September

8.9. Lakselv
Årsmøte i Finnmark Nei til EU på Lakselv hotell. Innledning ved leder i Nei til EU, Kathrine Kleveland. Tema er aktuelle saker i Nei til EU, EØS, Brexit og EU-byråer.

11.9. Bergen rådhus
Stort faglig seminar om demokrati, folkestyret og de nye EU-byråene: jernbanebyrået og arbeidsmarkedsbyrået.

13.9. Oslo
Politisk debattmøte om jernbanepakke 4.

15.9. Tromsø
EØS-konferanse i Tromsø. Stadig fleire menneske i dette landet vil seie opp EØS-avtalen. Høyr om kvifor det er viktig for Noreg å erstatta EØS-avtalen.

22.9. Biri.
Åpent seminar. Konsekvenser av EØS-avtalen for det norske arbeidsliv i et likestillingsperspektiv.

27.9. Oslo
EUs landbrukspolitik – hvor er den på vei? Halvdagsseminar.

Oktober

11.10. Oslo
Politisk markering om jernbanepakke IV, foran Stortinget.

13.10. Tromsø
Årsmøte Troms Nei til EU.

27.–28.10. Oslo
Nei til EUs kvinnekonferanse 2018 vil rette oppmerksomhet mot lønnsgapet mellom kvinner og menn og de enda større ulikhetene som rammer unge mødre i Europa.

November

1.–2.11. Kristiansund
Politisk konferanse. Hvem styrer landene når markedet tar over? Vinnere og tapere i kampen om ressursene.

8.–9.11. Oslo
EU strammer grepet – faglig høstkonferanse.

9.–11.11. Sarpsborg
Landsmøte 2018. Nei til EUs landsmøte.

Bli medlem i Nei til EU!

■ Send følgende SMS-melding NEITILEU <DITT NAVN OG EPOSTADRESSE> til 2090 (200,-)

TRE NYE NEI TIL EU-TILSETTE:

– Vi må respektere kvarandre og ulike meningar

Ny generalsekretær Thomas Haug er oppteken av **god organisasjonskultur**. Nye på laget er også Mathilde Decaen og Lisa Wensberg.

Generalsekretær Thomas Haug er hedmarking. – Eg er frå Koppang i Stor-Elvdal kommune. Ein vakker lita kommune. Du må få med at det er ein veldig fin plass, seier han. Generalsekretæren har arbeid med organisasjon i Senterpartiet og Senterungdomen og har akkurat fullført femårig master i statsvitskap ved NTNU.

– Eg hadde eigentleg ikkje så mykje tilknytning til Nei til EU før eg søkte. Men for meg var det den politiske saka som først og fremst engasjerte. For meg er det kombinasjonen av organisasjon og politikk som gjer stillinga spanande. Kanskje med hovudvekt på organisasjonen, seier han.

Fransk organisasjonsmenneske

Økonomi- og administrasjonsrådgjevar Mathilde Decaen har ein litt meir uvanleg bakgrunn i Nei til EU.

– Eg kjem frå Rouen i Frankrike, ein gamal by med omlag 200 000 innbyggjarar i Normandie i nord. Ein time med tog frå Paris.

– Eg kom til Noreg då eg var nitten i eit utvekslingsprogram. Eg kom til Hønefoss og enda opp med å bu der ganske lenge. Etter utvekslingsåret tok eg mastergrad i økonomi, administrasjon og marknadsføring. Så tok eg til å arbeide som lærar, som ikkje hadde noko med det eg studerte å gjere, men som var kjempegøy.

– Etter kvart jobba eg med adminis-

trasjon på høgskulen, og så fekk eg jobb som økonomikonsulent i LNU – Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner.

Leiarerfaring frå privat næringsliv

Organisasjonsrådgjevar Lisa Wensberg kjem frå det private næringslivet.

– Eg har utdanning i sosiologi og statsvitskap frå Trondheim og Oslo. Deretter jobba eg i privat sektor som distriktsleiar for nitten ulike butikkar i ei kleskjede. Der hadde eg overordna leiaransvar for opp mot to hundre tilsette.

– Organisasjonsteori var ein vesentleg del av utdanninga mi, så det er jo veldig relevant.

– Eg har også vore med i frivillege organisasjonar. Eg var veldig aktiv i Isfit, den internasjonale studentfestivalen i Trondheim. Der sette vi opp store arrangement.

– Eg kjem frå ei arbeidarfamilie i Nord-Noreg og har fått inn politikken frå eg var ung. Eg hugsar 1994 godt og har alltid stått på eit grunnlag der Nei til EU var ein viktig del. Eg har følgd godt med når EU-sakene har vore oppe og kjenner godt til Nei til EU som organisasjon. Men eg vil lære meir.

– Eg såg at eg brukte veldig mykje tid på arbeid og kjende på behovet for å jobbe nærare opp mot saker som betyr noko for meg. Eg synest EU-saka er viktig, seier ho.

Nye tilsette med hjarte for organisasjonsarbeid.

Generalsekretær Thomas Haug, organisasjonsrådgjevar Lisa Wensberg og økonomi- og administrasjonskonsulent Mathilde Decaen er klare til å ta fatt på arbeidet med å bygge Nei til EU vidare. FOTO: EIVIND FORMOE

Organisasjonsarbeid med mening

Alle tre er opptekne av organisasjonsarbeid. I LNU lærte Mathilde mykje om det norske organisasjonslivet.

– Det var veldig fascinerande for meg, for noko liknande finst absolutt ikkje i Frankrike. Dette er heilt spesielt for Noreg. Den grad av organisering som folk har og kor mange organisasjonar som finst, seier ho.

– Eg vil jobbe med noko som gjev meg mening. Eg vil prøve å skape verdi på ein annan måte, gjennom å skape ein verdi til fellesskapen.

Thomas deler dette perspektivet.

– Eg trur dei arbeidsplassane som er tilknytte organisasjonslivet har ei heilt anna mening og er meir verdibaserte enn andre typer stillingar. Det gjev ein ekstra dimensjon til arbeidet.

Lisa meiner det også er mykje lærdom å hente frå privat næringsliv.

– Private verksemdar er også organisasjonar, men ein viktig skilnad er den demokratiske strukturen i organisasjonslivet.

Mathilde har også brukt LNU-erfaringa til å starte ein eigen organisasjon.

– Vi er ein gjeng som har starta opp ein organisasjon no i mai. Den heiter Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens. Målet med organisasjonen er å jobbe for eit heilskapleg og forsvareleg helsetilbod for personar som opplever kjønnsinkongruens, det vil seie transpersonar.

– Vi må prioritere

Thomas meiner Nei til EU må prioritere kva saker vi skal kjempe hardt for.

– Eg trur at det er når vi tør å prioritere nokre politiske saker at vi kan sette tydelege spor etter oss. Då organisasjonen samla seg om Acer, klarte vi å setje fokus på saka og skape interesse og engasjement rundt saka, politisk og i media, men også ut til folket.

– Vi må ha aktive fylkeslag i alle fylka, som skaper aktivitet for medlemmene, slik at medlemmene har eit tilbod. Eg trur organisasjonen alltid må tilby noko til medlemmene og dei tillitsvalde, slik at dei opplever det som engasjerande og gjevande å vere med. Og då vil fleire ta del i organisasjonen, seier han.

Mathilde vil ta tak i administra-

Sjå heile staben her

Lurer du på kven andre som arbeider i Nei til EU? Her kan du sjå alle tilsette: <https://neitileu.no/kontakt-oss>

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

sjonsutfordringane.

– Det er viktig å ha gode system, men ikkje systematisere ting i hjel. Det er mykje unødvendig som folk brukar mykje tid på, i staden for å bruke tid på det dei brenn for.

– Noko anna er at eg synest kontora er stygge. Vi får ikkje så ofte besøk, men når vi får besøk så skal det framstå profesjonelt her. Det har kanskje ikkje så mykje å seie for politikken til Nei til EU, men det har mykje å seie for min kvardag. Og når folk har det triveleg på kontoret, har dei meir lyst til å vere der, slår ho fast.

Thomas er samd med Mathilde i dette.

– Den sosiale delen på ein arbeidsplass er kjempeviktig. Det handlar også om trivsel, seier han.

– Vi må ha organisasjonsstrukturen på plass, og vi må ha ein god organisasjonskultur. Det må vere lov å kome inn utanfrå med nye tankar. Vi må respektere kvarandre og kvarandre sine meiningar. Men samstundes må vi ha respekt for demokratiske organ og spelereglar.

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

går til KrF-leider og EØS-tilhenger Knut Arild Hareide. Han mener det vil være sunt om vi av og til bruker retten til å si nei til EU-direktiver, og avviser NHOs påstander om at et norsk veto vil sette hele EØS-avtalen til side. KrF har foreslått å si nei til EU-direktiver i snitt hvert fjerde år. Her er det mye å ta igjen!

Stikk i sida

Kristin Skogen Lund mener EØS-avtalen har æren for at norske bedrifter vil bli skånet hvis EU innfører beskyttelsestoll. NHO-sjefen kan ha fått solstikk i sommervarmen, men vi gir likevel et stikk i sida. Skogen Lund burde vite at bilindustrien i EU neppe er interessert i å påføre seg sjøl økte kostnader. Norge er den største aluminiumsproduzenten i Europa, med Island som en god nummer to.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberset

Layout:
Sindre Humberset

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Toril Mongstad, Christian Torseth, Ole Kvadsheim og Dag Seierstad.

Korrektur:
Kjell Arnestad

Opplag: 24 000

Redaksjonen avsluttet:
30.8.2018.

Trykkansvarlig:
Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk:
Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bli medlem
Medlemskap i Nei til EU koster 200 kr første året. Meld deg inn her: neitileu.no/bli-medlem

Post- og adresse:
Schweigaards gate
34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss:
standpunkt@neitileu.no
Telefon:
22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 Jernbanelpakke IV

EUs jernbanelpakke IV pålegger anbuds konkurranse om togtrafikken og vi mister nasjonal kontroll. Jernbanelpakken truer norske sikkerhetskrav og vi kan ikke omgjøre reformer som ikke fungerer. Vil KrF bruke veto i EØS? Det blir avgjørende. [Opp fra andreplass]

2 ACER og mulig søksmål

Stortinget vedtok EUs energipakke 3 uten bruk av paragraf 115. Nei til EU samler inn penger til et mulig søksmål om behandlingen av suverenitetsavståelsen. Island kan også stoppe ACER. [Ned fra førsteplass]

3 Prosedyreforordningen

Ny prinsipp sak om avståelse av suverenitet. Regjeringen vil gi ESA direkte makt til å bøtelegge norske firmaer i saker om offentlig støtte. [Ny på lista]

4 EUs mobilitetspakke

EUs forslag til ny transportpolitikk vil gi friere flyt over landegrensene og økt kabotasje. Uenighet innad i EU. Vi følger med. [Ny på listen]

5 EUs arbeidslivsbyrå

Enda et EU-byrå på trappene, for Norge kan et EU-byrå for arbeidslivet bety et tilbakeskritt i kampen mot sosial dumping. [Ned fra tredjeplass]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 4-2018 er

15. november 2018.

NESTE ÅR ER DET JUBILEUM:

Vi skal feire 25-årsjubileum!

Neste år er det 25 år sidan det norske folket sa **nei til EU-medlemskap** i folkerøystinga 28. november. Korleis skal vi feire jubileet?

Folkerøystinga 28. november 1994 ga som resultat at 52,2 prosent av veljarane røysta nei. Kvinner var meir skeptiske enn menn, og folk på bygda meir skeptiske enn i tettbygde område.

Den historisk høge valdeltakinga på 88,9 prosent gav tyngde til resultatet. For andre gong hadde folkefleirtalet stått mot det enorme presset.

2004 og 2014

Tiårsjubileet for folkerøystinga vart feira med stor konferanse, jubileumsavis, arrangement rundt i landet og ein fest på Rockefeller i Oslo.

I 2014 feira Nei til EU eit dobbeltjubileum. Då var det 20 år sidan folkerøystinga i 1994, og det var 200 år sidan Grunnlova vart vedteken. Jubileumsåret vart feira over heile landet med arrangement frå kampanjelanseringa 10. februar til avslutninga med jubileumsfest på Sentrum Scene i Oslo

Bestill jubileumsboka no

Jubileumsboka **Folket sa nei** kan bestillast på nettsidene neitileu.no. Gå til nettbutikken i menyen oppe til høgre.

28. november 2014. I mellom hadde vi mellom anna jubileumsstafett som var innom 122 kommunar.

Jubileumsboka Folket sa nei

Dag Seierstad si jubileumsbok vart lansert 25. november 2014. Bokprosjektet var eit svært stort løft for Nei til EU. No er historia skriven, og boka får ny aktualitet når vi neste år skal feire 25-årsjubileet.

Vil ha innspel

Nei til EU inviterer no alle medlemmer til å bidra med innspel til korleis jubileet skal feirast. Standpunkt vil følge jubileumsfeiringa gjennom heile året.

FESTPLASSEN 25. SEPTEMBER 1994. FOTO: PER LOTHAR LINDTNER OG UNNI ELISABETH HOVDEN